

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Princz Kornél ügyvéd (...) által képviselt felperes neve(...) felperesnek, a dr. Elek József ügyvéd (...) által képviselt alperes neve(...) alperes ellen szerzői jogdíj megfizetése iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2009. december 16. napján kelt 8.P.20.638/2008/20. sorszámú ítélete ellen az alperes 21. sorszám alatti fellebbezése folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 12.500 (Tizenkettőezer-ötszáz) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 177.725 forint jogdíjat, valamint ezen összeg után 2007. május 25. napjától a kifizetésig járó törvényes mértékű késedelmi kamatot, továbbá perköltségként 10.664 forint illetéket és 10.000 forint + 25 % áfa összegű képviselési díjat.

Indokolásában tényként állapította meg, hogy az alperes által üzemeltetett M... nevezetű üzletben a ...12-én felvett adatlap tanúsága szerint nyilvános zeneszolgáltatást is végeztek CD lejátszó útján. A felperes jogdíjfizetési értesítőt küldött az adatszolgáltatási lap adatainak megfelelően az alperesnek, aki a felperes követelését nem teljesítette.

A felperes keresetében 177.725 forint szerzői jogdíj és ezen összeg után 2007. május 25. napjától a kifizetésig járó, a Ptk. 301/A. § (2) bekezdésében foglalt mértékű kamatának, továbbá a perköltségnek a megfizetésére kérte az alperest kötelezni. Jogdíj igényét a 2007. március 12-e és 2007. június 30-a közötti időszakra vonatkozóan terjesztette elő.

Az alperes a kereset elutasítását és a felperes perköltségben marasztalását kérte. Következésképpen állította, hogy az általa üzemeltetett vendéglátóipari egységben

kizárólag a hely jellegének megfelelő közép-ázsiai, azon belül azerbajdzsáni népzene szolt három CD lemezről, amelyek szerzői jogi védelemben nem részesülnek, a folklór kifejeződéseiként értékelhetők. Olyan népművészeti alkotások, amelyeket az alperes unokaöccsének Azerbajdzsánban 2006. augusztusában megtartott esküvőjén rögzítettek.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény 16. §-ának (1) bekezdésére, valamint 1. §-ának (1), (2) és (7) bekezdésére történő utalással megalapozottnak találta. Hangsúlyozta, hogy a felperes, mint közös jogkezelő szervezet az Szjt. 25. § (1) bekezdése alapján érvényesítette az alperessel szemben jogdíj követelését. E rendelkezés szerint a már nyilvánosságra hozott zeneművek újabb nyilvános előadásához a szerző engedélyét megadottnak kell tekinteni, ha a felperessel, mint közös jogkezelő szervezettel a felhasználásra vonatkozóan a felhasználó megállapodást köt. Megállapodás hiányában is a felhasznált zeneművek után a felhasználás ellenében jogdíjat kell fizetni az elsőfokú bíróság álláspontja szerint, amely következtetést az Szjt. 25. § (4) bekezdéséből vonta le. Megjegyezte, hogy nem került bizonyításra, hogy a peresített időszakban az alperes milyen zenét játszott a CD lejátszón, de ilyen bizonyítást már nem is lehetne sikerrel folytatni. Az alperesi védekezésre tekintettel lefolytatott bizonyítási eljárás - amelynek során szakértő tanúk is meghallgatásra kerültek - eredményeként megállapította, hogy az alperesnek nem sikerült kétséget kizáróan bizonyítania, hogy az általa állítottan 3 CD lemezre rögzített és az üzletben játszott hanganyag mindegyike a folklór körébe tartozó, azaz a szerzői jogi törvény rendelkezései szerint védelem alatt nem álló mű, amely szabadon, jogdíj nélkül felhasználható.

Az ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, melyben az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatásával a felperes keresetének elutasítását és a felperes perköltségben marasztalását kérte.

Azzal érvelt, hogy a felperes nem hatóság, hanem egyesületként működő társadalmi szervezet, akinek semmiféle hatósági jogköre nincs. Bár az adatszolgáltatási lap 2007. március 12-én került kiállításra, ez alapján a felperes ezen dátumtól kezdődően 2007. június 30-ig szóló jogdíjfizetési értesítőben feltüntetett összeget kíván keresetében érvényesíteni. Azt állította fellebbezésében az alperes, hogy az ellenőrzést követő időszakban zenét nem szolgáltatott, a zeneszolgáltatásra alkalmas eszközöket leszerelte, a felperes ezért legfeljebb a múltra nézve, illetve csak egy napra vonatkozóan állíthatott volna ki jogdíjfizetési értesítőt. Az adatszolgáltatási lap és a jogdíjfizetési értesítő ilyen módon legfeljebb a jövőbeni zeneszolgáltatás jogdíjára vonatkozó ajánlatnak tekinthető. Mivel a zeneszolgáltatás ténylegesen nem valósult meg, az alperes az ajánlatot nem fogadta el, így erre nézve fizetési kötelezettsége nincs. Fellebbezési hivatkozása szerint a felperes követelése idő előtti, ezért alaptalan.

Érdemben az ítélet megalapozatlanságára hivatkozott. Álláspontja szerint a meghallgatott tanúk vallomásából csakis arra lehet következtetni, hogy a tárgybeli

zeneszámok a folklór kifejeződései. Ezért az elsőfokú bíróság megalapozatlanul és okszerűtlenül jutott arra a következtetésre, hogy a zeneszámok esetében nem bizonyított azok folklór jellege. Szükség esetére indítványozta a teljes zenei hanganyag meghallgatását a másodfokú eljárás keretében tartandó tárgyaláson és arról a tanúk ismételt nyilatkoztatását. Érvelése szerint lehetetlen annak bizonyítása, hogy milyen zene szólt a perbeli időben a helyiségben. Ilyen módon a törvényi vélelem megdöntésére életszerűen soha semmilyen módon nem kerülhet sor.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az ítélet helyben hagyását indítványozta, annak helyes indokai alapján. Hangsúlyozta, hogy az alperesnek az Szjt 92. § (3) bekezdésében foglalt vélelmet két oldalról kellett volna megdöntenie az elsőfokú eljárás során: egyrészről bizonyítania kellett volna, hogy a perbeli időszakban kizárólag a tárgyaláson felmutatott cd lemezeket játszotta le a vendéglátóegységben, másrészről azt is bizonyítania kellett volna, hogy a cd lemezeken hallható zeneszámok valóban a folklór kifejeződései. Ezek egyikét sem sikerült a perben az alperesnek bizonyítania a meghallgatott tanúk vallomásaival.

Rámutatott, hogy az Szjt. 25. § (4) bekezdése a felhasználó részére előírja, hogy a tervezett felhasználást köteles előzetesen bejelenteni a közös jogkezelő részére, tájékoztatva az általa megkezdeni kívánt zenefelhasználás jellemzőiről. Mivel ennek több felhasználó, - így az alperes sem - tesz eleget, ezért a hivatkozott jogszabályhely a felperest ellenőrzési jogkörrel ruházza fel, ennek keretében tartott ellenőrzést az alperesnél is.

Kiemelte, hogy az Szjt. 25. § (5) bekezdése szerint díjfizetéssel legalább negyedéves időszakra kell előzetesen jogosultságot szerezni a felhasználásra, ezért ilyen módon kalkulálta ki a perben érvényesített jogdíjat. A perbeli időszakban hatályos V06-07 Jogdíjközlemény 12. pontja pedig a jogdíjak megállapítása során tekintettel van arra, hogy a felhasználás során védett és nem védett művek egyaránt felhasználásra kerülhetnek.

Ellenezte a cd lemezen található valamennyi zeneszám másodfokú eljárás során történő meghallgatását arra hivatkozással, hogy az alperes az elsőfokú eljárásban nem indítványozta a cd lemezek per anyagává tételét, így a másodfokú eljárásban nem lehetne bizonyossággal megállapítani, hogy azok megegyeznek-e a vendéglátóegységben lejátszottakkal.

A fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen tárta fel, érdemi döntésével és részben annak indokaival is egyetértett a másodfokú bíróság.

Helytállóan jutott az elsőfokú bíróság arra a ténymegállapításra ítélete indokolásában, hogy az alperes üzemeltetésében álló vendéglátó-ipari egységben volt olyan zeneszolgáltatásra alkalmas eszköz, amely az alperes jogdíjfizetési

kötelezettségét megalapozza. Ezt nemcsak az adatlap, hanem az ellenőrzést végző személy tanúvallomása is alátámasztotta, ezért nem bír relevanciával az, hogy az adatlapot az alperes képviselője nem írta alá.

Egyetért a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróságnak a zeneszámok folklór jellege kapcsán kifejtett álláspontjával, amely szerint az alperesnek a perben nem sikerült kétséget kizáróan bizonyítania, hogy a CD lemezekre rögzített hanganyag kizárólag a folklór körébe tartozó, azaz szerzői jogi védelem alatt nem álló művekből áll.

A másodfokú bíróság azonban döntően arra tekintettel találta a keresetet megalapozottnak, hogy az alperes a perben nem bizonyította, hogy a peresített időszakban kizárólag olyan dalok hangzottak el az általa üzemeltett vendéglátó-ipari egységben, amelyek szerzői jogi védelemben nem részesülnek. Helyesen hivatkozott a felperes fellebbezési ellenkérelmében a BH1992.98. számú eseti döntésben is megnyilvánuló egységes bírói gyakorlatra. Eszerint a felhasználó szerzői jogdíjfizetési kötelezettségét megalapozza, ha a nyilvánosság számára nyitva álló helyen zeneszolgáltatásra alkalmas technikai eszköz kerül elhelyezésre, tehát az Szjt. 92. § (3) bekezdése alapján az ellenkező bizonyításáig vélelmezni kell, hogy a felhasznált művek szerzői jogi védelemben részesülnek. A törvény megdönthető vélelmet állít fel, e vélelem megdöntése az alperes részéről azonban nem történt meg. A perben nem bizonyította, hogy kizárólag a folklór körébe tartozó hagyományos népzene sugárzott, ugyanakkor azon körülményből, hogy a vendéglőben üzemképes állapotú CD lejátszót helyezett el vélelmezhető, hogy a készüléken keresztül nem csak hagyományos azerbajdzsáni népzene, hanem szerzői jogi védelem alá eső más zenét is szolgáltatott a vendégek számára. Ennek lehetősége ugyanis bármikor fennáll a készülék üzemeltetésével. Ebből pedig az következik, hogy a zeneszolgáltatásra alkalmas eszköz működtetése az alperes szerzői jogdíj fizetési kötelezettségét megalapozza. A másodfokú bíróság ezért az ítélet indokolását a jogalap vonatkozásában mindezzel egészíti ki.

A fentiek értelmében szükségtelennek ítélte a másodfokú bíróság az alperes által indítványozott bizonyítás lefolytatását a másodfokú eljárás során, mivel az a másodfokú bíróság által elfoglalt jogi álláspontot nem befolyásolná.

A fellebbezés kapcsán a Fővárosi Ítéltábla az alábbiakat tartja szükségesnek még kiemelni.

Nem volt alapos az alperes azon fellebbezési hivatkozása, mely szerint a felperes ellenőrzése jogszerűtlen volt, mivel hatósági jogkör nem illeti meg. Helyesen hivatkozott a felperes fellebbezési ellenkérelmében arra, hogy a felperest jogszabály, az Szjt. 25. § (4) bekezdése ruházza fel ellenőrzési jogkörrel.

A másodfokú bíróság ezt azzal egészíti ki, hogy az Szjt. 25. § (1) bekezdése szerint az írók, a zeneszerzők és a szövegírók képviseletében a már nyilvánosságra hozott zenemű és irodalmi mű nyilvános előadásának engedélyezésére és az ennek fejében fizetendő díj mértékére vonatkozóan az irodalmi és a zenei művekkel

kapcsolatos szerzői jogok közös kezelését végző szervezet köt szerződést a felhasználóval, kivéve, ha a szerző a 91. § (2) bekezdésében szabályozott, - művei vagy szomszédos jogi teljesítményei felhasználásának közös jogkezelés körében történő engedélyezése elleni előzetes tiltakozását tartalmazó - nyilatkozatot tett. Az Szjt. - a felperes fellebbezési ellenkérelmében hivatkozott - 25. § (4) bekezdésének első fordulata értelmében az (1) bekezdésben szabályozott esetekben a tervezett felhasználást és a már megkezdett felhasználás megváltoztatását a felhasználó köteles az (1) bekezdésben említett közös jogkezelő szervezetnek - a perbeli esetben a felperesnek - előzetesen bejelenteni. Ezt az alperes nem vitásan elmulasztotta. A tervezett felhasználást előzetesen nem jelentette be a felperesnél, ezért nem volt lehetőség az Szjt. 25. § (1) bekezdésében szabályozott szerződés megkötésére. Az általa a fellebbezésében hivatkozott változást - a zene szolgáltatására alkalmas eszköz leszerelését - sem jelentette be az alperes a közös jogkezelő szervezet felperesnél, ezért alappal került sor az Szjt. 25. § (5) bekezdésében szabályozott negyedéves díj kiszabására. Az alperes fellebbezése ezért etekintetben is alaptalan. Ez utóbbi körülményre - a zene szolgáltatására alkalmas eszköz ellenőrzést követő leszerelésére - az alperes az elsőfokú eljárás során nem, csak a fellebbezésében hivatkozott, ezért az a Pp. 235. § (1) bekezdése szerint a másodfokú eljárásban figyelembe nem vehető. De annak értékelése esetén sem vezethetett volna eltérő döntésre, figyelemmel a negyedéves díjfizetési kötelezettségre és a változás-bejelentés elmulasztására.

Minderre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az eredménytelenül fellebbező alperest a Pp. 78. § (1) bekezdése szerint kötelezte a felperes oldalán felmerült, jogi képviselői díjból álló másodfokú perköltség megfizetésére, melynek összegét a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja alapján, - a 4/A. § (1) bekezdése szerint áfával növelten - állapította meg.

Budapest, 2010. június 3.

. Lesenyei Terézia s.k.
a tanács elnöke

Dr. Békefiné Dr. Mózsik Tímea s.k.
előadó bíró

Dr. Pullai Ágnes s.k.
bíró

A kiadmány hitelül: